

Математика

Урок 15

Тема уроку. Додаємо і віднімаємо двоцифрові числа різними способами

Мета: формувати обчислювальні навички додавання й віднімання двоцифрових чисел без переходу через розряд.

Хід уроку

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Сьогодні працюємо в робочому зошиті (частина 1) на сторінках 30, 31. Під час виконання завдань не забувай про відпочинок, роби паузи для фізкультхвилинок. Сьогодні ми продовжуємо вдосконалювати обчислювальні навички додавання й віднімання двоцифрових чисел без переходу через розряд. Ти маєш бути дуже уважним до себе, щоб помітити ті труднощі, які поки що можуть бути, і вчасно їх подолати.

Актуалізація опорних знань і способів дії

1. Визнач, чи є істинними твердження.

- Числа при додаванні називають доданками, а значення виразу — різницею.
- Число, від якого віднімають, називають зменшуваним, те число, що віднімають,— від'ємником, а результат — значенням різниці.
- Якщо один із доданків — нуль, то значення суми дорівнює нулю.
- Якщо від'ємник — нуль, то значення різниці дорівнює зменшуваному.
- Якщо від'ємник дорівнює зменшуваному, то значення суми дорівнює нулю.
- Якщо один із доданків збільшиться на кілька одиниць, а інший доданок лишиться сталим, то значення суми так само збільшиться на стільки ж одиниць.

2. Математичний диктант.

1) Скільки сантиметрів в 1 дм?

2) Скільки дециметрів в 1 см?

3) Скільки сантиметрів в 1 м?

4) Подайте в сантиметрах: 3 дм; 1 дм 5 см; 7 дм 4 см.

5) Подайте в дециметрах: 6 м, 3 м 2 дм, 70 см.

Формування вмінь і навичок. Закріплення вивченого

2. На сторінці 30 знайди завдання №2. Уважно розбери матеріал завдання. Обчисли з коментуванням значення виразів різними способами. Зроби висновок.

Приклад коментування

$$42 + 25 =$$

Приєм порозрядного додавання.

- Подаємо перший доданок у вигляді суми розрядних доданків 40 і 2; подаємо другий доданок у вигляді суми розрядних доданків: 20 і 5.
- Додаємо десятки до десятків: $40 + 20 = 60$; додаємо одиниці до одиниць: $2 + 5 = 7$.
- Додаємо одержані суми: $60 + 7 = 67$.

Спосіб додавання частинами.

- Другий доданок 25 подаємо у вигляді суми розрядних доданків 20 і 5.
- До 42 додаватимемо спочатку 20, а потім ще 5.
- Обчислюємо: до 42 додаємо 20, буде 62.
- До 62 додаємо решту одиниць, одержуємо 67.

Висновок: Обчисливши значення суми двома способами, ми отримали однаковий результат. Це непрямо свідчить про те, що обчислення виконано правильно.

$$38 - 22 =$$

Приєм порозрядного віднімання.

- Зменшуване 38 подаємо у вигляді суми розрядних доданків 30 і 8.
- Від'ємник 22 подаємо у вигляді суми розрядних доданків 20 і 2.
- Десятки віднімаємо від десятків: $30 - 20 = 10$.
- Одиниці віднімаємо від одиниць: $8 - 2 = 6$.
- Додаємо одержані результати: $10 + 6 = 16$.

Спосіб віднімання частинами.

- Від'ємник 22 подаємо у вигляді суми розрядних доданків 20 і 2.
- Від 38 спочатку віднімаємо 20, а потім ще віднімаємо 2.
- Обчислюємо: $38 - 20 = 18$; $18 - 2 = 16$.

Висновок: Одержано однакові результати. Отже, обчислення виконано правильно.

(Якщо при обчисленні двома способами одержано однакові результати, то це непрямо свідчить про правильність розв'язання!)

3. Обери декілька виразів із завдання №3 та №4. Обчисли їхнє значення. Коментуй свої дії.

4. Геометрична хвилинка.

Розгляньте креслення у верхній частині сторінки 31. Назви кожну лінію. Що ти знаєш про пряму лінію? про ламану? Якою може бути ламана лінія? [Замкнена й незамкнена.] Назви криві лінії. Які можуть бути криві?

5. Обери декілька виразів із завдання №5 та №6. «Відремонтуй» обрані тобою вирази.

6. Виконай завдання №7. Пригадай одиниці вимірювання довжини.

СМ - САНТИМЕТР

ДМ - ДЕЦИМЕТР

$$1 \text{ ДМ} = 10 \text{ СМ}$$

Як можна міркувати при порівнянні виразу і числа? Можна обчислити значення виразу і порівняти числа. Між виразом і числом слід поставити такий самий знак. Можна міркувати логічно.

Як додають і віднімають іменовані числа?

Якщо числа подано в одних одиницях вимірювання, то додаємо або віднімаємо числа і біля одержаного приписуємо найменування. Якщо числа подано в різних найменуваннях, то слід спочатку їх подати в однакових одиницях вимірювання.

7. Уважно розбери задачу із завдання №8. Перевір схему до задачі. Допиши розв'язання.

8. Працюємо з годинником.

Визнач, який годинник показує пізніший час, якщо триває перша половина доби.

Рефлексія навчально-пізнавальної діяльності

Які способи додавання двоцифрових чисел ти знаєш? Які способи віднімання?

Чому треба намагатися обчислювати значення виразів двома способами? [Одержання однакових відповідей при розв'язанні двома способами непрямо свідчить про правильність розв'язання.]

Який спосіб подобається тобі найбільше?

Розкажи про результати власних навчальних досягнень, починаючи речення словами: «Я знаю...», «Я розумію...», «Я можу пояснити...», «Я намагаюсь...», «Я прагну...», «Я хочу досягти...».